

Саме тому й виникла думка проаналізувати проблеми духовного розвитку особистості в залежності від характеру її діяльності, зокрема участі у різних видах спорту. Адже, лише в конкретній діяльності людина може проявити всю повноту своєї духовності, як сфери саморозвитку, як сфери чистого мислення, як сфери власної самореалізації себе в суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев А.В. Фактор добра в спорте // Теория и практика физической культуры -№10, 1998.-С.59
2. Бахчанян Г.С. Мотивація інтересу до занять фізичною культурою та спортом // Педагогіка і психологія.-№4.-1997.С.41
3. Кабачков В.А. Профилактика правонарушений среди несовершеннолетних средствами физической культуры и спорта Теория и практика физической культуры и спорта.-№10,-1998.-С.61
4. Кобзар Борис. Мета виховання, або проблеми духовної культури особистості // газета "Освіта", 20-27 травня 1998р.
5. Кузь В.І. Основи національного виховання. -Київ: ІВЦ "Київ", 1993
6. Стельмахович М.Г. Українська родина педагогіка Київ, ІСДО, 1996

THE FORMING OF THE INDIVIDUAL SPIRITUALITY: A GLANCE AT THE PROBLEM

MYKHAILYSHYN HALYNA

National Pedagogical University named after M.Dragomanov

The analysis of some aspects of the personality's spiritual development depending upon the type of its activity, in particular, different types of sport.

ДЕЩО ПРО СПОРТИВНО-ІГРОВЕ НАЗОВНИЦТВО

ЛЮБОВ БАКУМЕНКО

Харківський державний інститут фізичної культури

Складним та суперечливим бачиться на сучасному етапі розвитку спортивної лексики. У порівнянні з іншою термінологічною лексикою вона не досить досліджена.

На даний момент є лише деякі спроби розгляду проблеми сучасної спортивної термінології. Зокрема, спроба створити термінологічну

спортивних термінів І. Боберським, невеликий тлумачний словник спортивної термінології Галичини 20-30-х років ХХ століття Оксана Вацеба), ряд статей та дисертація М. Паночка “Українська спортивна лексика”.

З появою нових видів спорту виникають нові терміни: дартс, скі-пауерліфтинг, фрістайл та ін. Як бачимо, значна кількість нових термінів – іншомовні слова. Адже слова найчастіше запозичені з тієї мови, де вперше зародився той чи інший вид спорту.

Лексичні запозичення з англійської мови в українську проникли масовим чином у ХІХ та ХХ століттях (аут, бокс, боксер, ватерполо, волейбол, гол, голкіпер, матч, футбол та ін.). З німецької мови (гантелі, гангстер, кеглі, фехтування, штанга та ін.). З французької мови (журі, атлетизм, арбітр). Останнім часом нараховується значна кількість японських термінів (айкідо, сумо, кендо та ін.).

Вживання іншомовних слів не завжди позитивно впливає на мовний розвиток. Звичайно, для деяких термінів в українській мові бракує еквівалентів. Але якщо є власне українське слово, то запозичення стає зайвим. Наприклад:

- Акрестлінг (замість рукоборство);
- Челенджер (зам. претендент);
- Голкіпер (зам. воротар);
- Форвард (зам. нападник).

Важко втраченою виявилася значна система суто українських назв ігор.

Велика цікавими є назви ігор. Але недостатньо висвітлено походження назв ігор-термінів. Хоча словники, художня література, критичні статті, енциклопедії знайомлять нас з окремими іграми.

Після термінологізації назв народних ігор можна їх класифікувати:

1. Назви-антропоніми: “Панас”.
2. Назви-птахів, звірів: “Баран”, “Ворона”, (“Сорока”), “Козлик”, “Кіль”, “Лис”, “Блоха”, “Бобер”.
3. Назви явищ природи: “Дош”, “Хуртовина” та ін.
4. Назви професій (інвентар): “Коваль”, “Голочка-ниточка” та ін.
5. Назви рослин: “Високий дуб”, “Гречка”, “Довга лоза” та ін.
6. Назви одягу: “Шапка”.

Важко відкрити сучасну спортивну термінологію, обов’язково треба звернутися до народної гри. Адже у сфері фізичного виховання грі належить роль фундамента сучасного спорту.

Завсім не досліджений і спортивний жаргон. Ж. Вандрієз та Й. Сміт вживали терміни з жаргонами. Упродовж років спортсмени накопичували для себе запас слів їм одним лише необхідний:

- “Гірчичник” – жовта картка попередження;
- “Свисток” – суддя;
- “Рама” – ворота;
- “Воротник” – воротар;
- “Точка” – пенальті;
- “Таракан” – спортсмен, що бігає на середні дистанції.

У публіцистичному стилі часто зустрічаємо термінологічні словосполучення. Вони, як і інші групи фразеологізмів, означають одне поняття і в мовленні виступають як готовий вислів, що не членується.

Такі фразеологізми досить часто зустрічаються на сторінках спортивних газет, на телебаченні, радіо: на вістрі атак, кострубата гра чемпіонський почерк, не чуючи під собою ніг, не ловив гав та ін.

Досліджуючи народні назви, жаргон, діалект, як джерела поповнення термінологічної лексики, аналізуючи словотвірні можливості спортивної термінології, ми тільки тоді можемо сформувати цілісну систему спортивного назовництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Паночко М. Н. Украинская спортивная лексика. Автореф. - К. 1996.
2. Панько Т.І. Українське термінознавство: Підр. для гуманітарних спец. вузів. - Львів. - 1994.

ON ATHELETIC-PLAYING TERMINOLOGY LITTLE LUBOV BAKUMENKO

Kharkiv State Institute of Physical Culture

УКРАЇНСЬКІ ТЕРМІНОЛОГІЧНІ СЛОВНИКИ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ (історико-методологічний аналіз)

ІГОР ЯНКІВ

Львівський державний інститут фізичної культури

Однією із важливих проблем становлення новітньої системи фізичного виховання та спорту в незалежній Україні є впровадження використання державної мови, розробка та розвиток спеціальної фахової термінології, видання різноманітних спеціалізованих словників.